

**VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS
PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL GAUDYKLIŲ KABINIMO KUKURŪŽŲ LAUKUOSE *DIABROTICA* SPP.
VABALAMS NUSTATYTI METODIKOS
PATVIRTINIMO**

2012 m. gegužės 17 d. Nr. A1-150
Vilnius

Vadovaudamasis Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. 3D-490 (Žin., 2010, Nr. 61-3012; 2011, Nr. 101-4755), 18.5 punktu,

t v i r t i n u Gaudyklių kabinimo kukurūžų laukuose *Diabrotica* spp. vabalams nustatyti metodiką (pridedama).

Direktorius

Evaldas Zigmas Čijauskas

Parengė

PATVIRTINTA
Valstybinės augalininkystės tarnybos prie
Žemės ūkio ministerijos direktoriaus
2012 m. gegužės 17 d.
įsakymu Nr. A1-150

GAUDYKLIŲ KABINIMO KUKURŪŽŲ LAUKUOSE *DIABROTICA* SPP. VABALAMS NUSTATYTI METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gaudyklių kabinimo kukurūžų laukuose *Diabrotica* spp. vabalams nustatyti metodika (toliau – metodika) parengta remiantis 2003 m. spalio 24 d. Komisijos sprendimu 2003/766/EB dėl skubių priemonių užkirsti kelią *Diabrotica virgifera* Le Conte išplitimui Bendrijoje (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 40 tomas, p. 442) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. liepos 25 d. Komisijos sprendimu 2008/644/EB (OL 2008 L 209, p. 13), Europos ir Viduržemio jūros regiono augalų apsaugos organizacijos (EAAO) standartu PM 7/36(1) Diagnostiniai protokolai reguliuojamiems kenkėjams. *Diabrotica virgifera* (EAAO Biuletėnis 34, 2004, p. 289).

2. Metodika nustato gaudyklių kabinimo būdą (fitosanitarinis tikrinimas) kukurūžų laukuose ir panaudotų gaudyklių plokštelių parengimo būdą siųsti jas (mėginius) į Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Fitosanitarinių tyrimų laboratoriją (skyrių, toliau – FTL).

3. Vabalų *Diabrotica* spp. rūšys ir porūšiai: *Diabrotica barberi* Smith et Lawrence, *Diabrotica undecimpunctata howardi* Barber, *Diabrotica undecimpunctata undecimpunctata* Mannerheim, *Diabrotica virgifera zea* Krysan et Smith, *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte.

4. EAAO (Bayer) kodai: *Diabrotica barberi* Smith et Lawrence – DIABLO; *Diabrotica virgifera* Le Conte – DIABVI; *Diabrotica undecimpunctata* Mannerheim – DIABUN.

5. Fitosanitarinė kategorija: šie vabalai įrašyti Kenksmingųjų organizmų, kuriuos draudžiama įvežti į visas Europos Sąjungos valstybes nares ir Lietuvos Respubliką bei jose platinti, ir kenksmingųjų organizmų, kuriuos draudžiama įvežti į tam tikras saugomas zonas ir jose platinti, sąrašo (1 priedas), patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 3D-264 (Žin., 2003, Nr. 81-3712, 2009, Nr. 34-1319), 1.12–1.15 ir 7.10 punktuose.

6. *Diabrotica barberi*, *D. virgifera*, *D. undecimpunctata* – polifagai, minta augalais, priklausančiais Poaceae, Asteraceae, Fabaceae ir Cucurbitaceae šeimoms. *Diabrotica barberi* ir *D. virgifera* labiausiai kenkia kukurūzams, auginamiems laukuose. *D. undecimpunctata* taip pat kenkia kukurūzams, bet dažniau literatūroje minimas kaip agurkų kenkėjas.

II. GAUDYKLIŲ KABINIMAS

7. Fitosanitariniam tikrinimui naudojamos PALs (prekės pavadinimas, Csal♀m♂N® – firmos ženklas, Vengrija) gaudyklės. Vieną gaudyklę sudaro nuolatinis *Diabrotica virgifera* feromono skleidiklis ir keičiama kas dvi savaitės klijų plokštelė. Vienai PALs gaudyklei per tyrimo laikotarpį (6 savaites) kukurūzų lauke iš viso sunaudojamos trys plokštelės. Per tyrimo laikotarpį gaudyklės numeris ant to paties kukurūzo išlieka tas pat.

8. Prieš vykstant į tyrimo vietą, atspausdinami popieriaus lapeliai su informacija: Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, regioninio skyriaus pavadinimas, regioninio skyriaus adresas, kenkėjų tyrimai, pakabinimo data, gaudyklės numeris.

9. Kabinamų gaudyklių kiekis priklauso nuo lauko, kuriame auginami kukurūzai, ploto. Vieno PALs gaudyklės skleidiklio skleidžiamas kvapas vilioja *Diabrotica* spp. vabalus iš 2,5 ha ploto. Viename kukurūzų lauke rekomenduojama pakabinti ne mažiau kaip dvi PALs gaudykles.

10. PALs gaudyklės montavimas:

10.1. išimama viena klįjais sutepta plokštelė iš pakelio ir ant jos vienos pusės užklijuojamas popieriaus lapelis (1 pieš.) su informacija, nurodyta 8 punkte. (Jei išimta iš pakelio plokštelė sutepta gamintojo klįjais tik iš vienos pusės, tai popieriaus lapelis su informacija patepamas vandeniui atspariais klįjais ir priklijuojamas prie nesuteptosios gamintojo klįjais pusės.) Kabinti parengtos plokštelės viena pusė (lipnioji) turi būti sutepta gamintojo klįjais;

10.2. plokštelė sulenkama pusiau, kaip parodyta 2 piešinyje – trumpieji kraštai suglaudžiami, o vidurys nesuspaudžiamas;

10.3. jei plokštelės be skylučių, skylamušiu iškertamos 3 skylutės vielutei įverti (3 pieš.);

10.4. iš pakuotės išimamas feromono skleidiklis ir pritvirtinamas prie lipniosios plokštelės pusės su sąvaržėle (4 pieš. a);

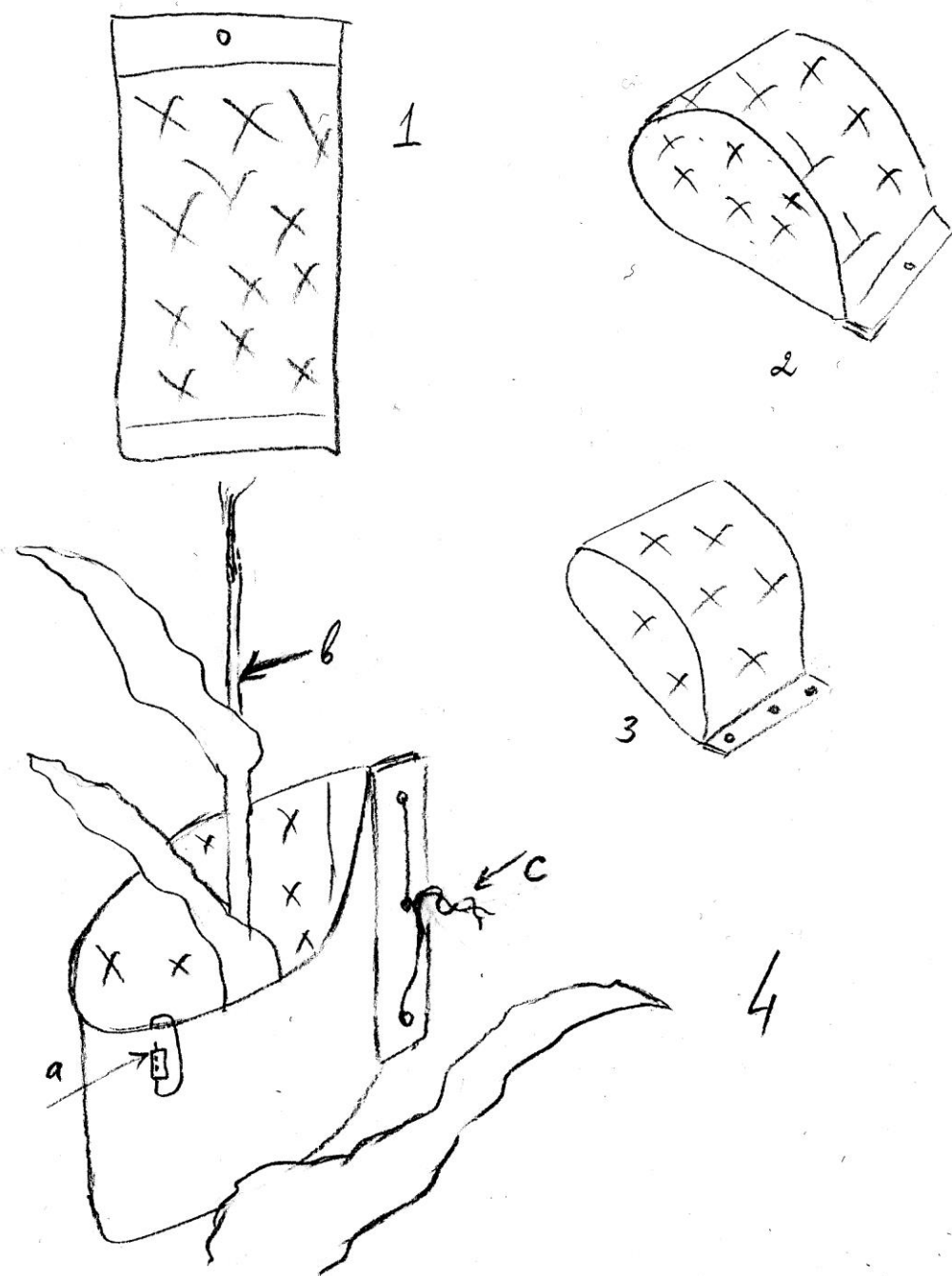
10.5. apgaubiamas kukurūzo stiebas (4 pieš. b) plokštele taip, kad lipnioji pusė, ištepta gamintojo klįjais ir su pritvirtintu feromonu, būtų išorėje, o lapelis su informacija – vidinėje pusėje;

10.6. įveriama vielutė į išmuštas skylamušiu skylutes ir ji užsukama (4 pieš. c).

11. Gaudyklė kabinama ant augalo 1,5 m aukštyje ne arčiau kaip 10 m nuo lauko pakraščio.

12. Tame pačiame lauke viena gaudyklė nuo kitos kabinama ne arčiau kaip per 50 m.

13. Pakuotė, kurioje buvo feromono skleidiklis, dedama į sandarų polietileno maišelį, būtinai išgabenama iš tiriamos teritorijos ir tinkamoje vietoje visa tai sunaikinama.

1–4 piešiniai. PALs gaudyklės montavimas: a – *Diabrotica* spp. feromono skleidiklis, pritvirtintas prie sąvaržėlės, b – kukurūzas, c – vielutė.

14. Po darbo su feromonų skleidikliais, rankos ir veidas nuplaunami su muilu, o drabužiai išvėdinami.

15. Plokštelės su vabzdžiais pakeičiamos naujomis (švariomis, be vabzdžių), kaip aprašyta 10–11 punktuose po dviejų ir po keturių savaitių nuo pakabinimo pradžios. Po šešių savaitių nuo pakabinimo pradžios nuimamos plokštelės su feromonų skleidikliais, kurie sudedami į polietileno

maišelį be plokštelių. Maišelis, išgabenus jį iš tiriamos teritorijos, vėliau tinkamoje vietoje sunaikinamas, o naudotos plokštelės paruošiamos gabenti (žr. 16 punktą).

III. MĖGINIO PARUOŠIMAS IR IŠSIUNTIMAS

16. Ant nuimtų plokštelių uždedami polistirolo gabaliukai, kad gabenamos plokštelės nesuliptų ir vabzdžiai nesusitrintų. Nuimtos plokštelės sudedamos į kartonines dėžutes.

17. Atgabenus nuimtas plokšteles į regioninį skyrių, atspausdinamos etiketės. Jeigu etiketėje įrašyta daugiau negu viena gaudyklė, ant kiekvienos plokštelės priklijuojamas lapelis su etiketės numeriu.

18. Etiketėje būtina nurodyti:

18.1. ieškoma vabzdžių rūšis – EAAO (Bayer) kodas;

18.2. gaudyklės (-ių) numeris (-iai);

18.3. mėginių kiekis (viena gaudyklės plokštelė – vienas mėginys);

18.4. gaudyklės plokštelės pakabinimo ir nuėmimo data;

18.5. kuriomis savaitėmis buvo naudota konkreti plokštelė nuo feromono skleidiklio pakabinimo pradžios (pvz., 1 ir 2 sav; 3 ir 4 sav; 5 ir 6 sav. arba I kabinimas, II kabinimas, III kabinimas);

18.6. auginamo lauke augalo rūšis, veislė.

19. Etiketė įdedama į plastikinį maišelį, kuris prisegamas prie atitinkamos plokštelės. Jeigu etiketėje įrašyta daugiau negu viena gaudyklė, į plastikinį maišelį įdėta etiketė dedama į kartoninę dėžutę ant paruoštų gabenti plokštelių.

20. Ant dėžutės priklijuojami siuntėjo (regioninio skyriaus) ir gavėjo (FTL) adresai. Kartoninės dėžutės dangtis prie dėžutės pritvirtinamas lipniaja juosta.

21. Dėžutė pristatoma į FTL ne vėliau kaip per 10 dienų nuo plokštelių nukabinimo lauke.

IV. FEROMONŲ SKLEIDIKLIŲ LAIKYMAS IR DRAUDIMAI

22. Supakuoti feromoniniai skleidikliai saugomi vėsioje vietoje arba šaldytuve (ne aukštesnėje negu +13 °C ir ne žemesnėje negu 0 °C temperatūroje, optimali temperatūra + 4 °C).

23. Draudžiama:

23.1. rūkyti, valgyti ar gerti montuojant bei kabinant gaudykles;

23.2. vienu metu dėlioti skirtingų vabzdžių rūšių feromoninius skleidiklius.

V. ĮRANKIAI IR PRIEMONĖS

- 24. Gaudyklėms pakabinti, gabenti ir išsiųsti reikalingi įrankiai ir priemonės:
 - 24.1. žirklys;
 - 24.2. segiklis;
 - 24.3. skylamušis;
 - 24.4. klėjai;
 - 24.5. lipdukai;
 - 24.6. kompiuteris ir spausdintuvas;
 - 24.7. rašiklis;
 - 24.8. polietileno maišeliai;
 - 24.10. rašomasis popierius;
 - 24.11. polistirolo gabaliukai;
 - 24.12. kartoninė dėžutė;
 - 24.13. lipnioji juosta.
-